

Til Norges Bank

25.04.2024

**Tilråkning om å utelukke Tianjin
Pharmaceutical Da Re Tang Group Corp Ltd
fra Statens pensjonsfond utland**

Sammendrag

Etikkrådet anbefaler å utelukke Tianjin Pharmaceutical Da Re Tang Group Corp Ltd (Da Ren Tang) fra Statens pensjonsfond utland (SPU) på grunn av en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til alvorlig miljøskade. Etikkrådets vurdering er rettet mot selskapets bruk av ingredienser basert på kroppsdeler fra truede dyrearter i produksjon av tradisjonell kinesisk medisin (såkalt *Traditional Chinese Medicine (TCM)*).

Ved utgangen av 2023 eide SPU aksjer for vel 22 millioner kroner, tilsvarende en eierandel på 0,14 prosent i selskapet.

Da Ren Tang utvikler, produserer og markedsfører TCM-produkter. Rådets undersøkelser viser at selskapet produserer en rekke produkter der dyredeler fra truede arter inngår, blant annet leopardbein og pangolinskjell. Produktene blir markedsført på selskapets og datterselskapenes nettsider. Selskapet har ikke svart på rådets henvendelser.

Rådet har fokusert på dyrearter som står på IUCNs rødliste over arter som er truet av global utryddelse, dvs. kritisk truede, truede eller sårbare arter, samt arter som er listet i vedlegg 1 i Konvensjonen om internasjonal handel med truede og sårbare arter (CITES). Rådet mener at selskaper som gjennom sin virksomhet bidrar til at arter blir utryddet, utarmer naturmangfoldet. Ved å produsere medisiner der kroppsdeler fra truede arter inngår, er det en risiko for at selskapet medvirker til irreversibel og alvorlig miljøskade.

I lys av den omfattende ulovlige handelen med truede arter legger rådet vekt på at selskapet ikke gir informasjon om sporbarhet i innkjøpene eller hvor dyrene opprinnelig kommer fra. Rådet mener at mangelen på slik informasjon og manglende gjennomsiktighet i selskapets praksis utgjør en uakseptabel risiko for at selskapets bruk av truede dyr kan stamme fra ulovlige kilder.

Mangelen på informasjon gjør det ikke mulig for rådet å kvantifisere selskapets medvirkning til miljøskade. Når det verken er kjent hvor mye et selskap bruker av truede arter, hvor dyredelene opprinnelig kommer fra, hvilke lagre av dyredeler som finnes og hvordan de eventuelt fylles opp, mener rådet at spørsmålet om selskapets medvirkning må dreie seg om hvorvidt truede dyrearter inngår i selskapets produksjon eller ikke. Når virksomheten i seg selv utgjør en risiko for at arter blir utryddet, er det også en risiko for at selskapet medvirker til utarming av naturmangfoldet og alvorlig miljøskade.

Da Ren Tang har ikke offentliggjort noen konkret målsetting om å slutte å bruke truede arter i sin produksjon av TCM. Rådet anser derfor at risikoen for at selskapet fortsatt vil medvirke til alvorlig miljøskade som uakseptabel.

Innhold

1	Innledning	1
	1.1 Hva rådet har tatt stilling til	1
	1.2 Kilder	2
2	Bakgrunn	3
	2.1 Kort om selskapet	3
	2.2 Etterspørsel og handel med kroppsdelar av ville dyr som inngår i TCM	3
	2.3 Reguleringer av bruk av dyredeler i TCM produksjon	5
	2.4 Kort om truede arter som inngår i selskapets produksjon av TCM	6
3	Etikkrådets undersøkelser	10
4	Informasjon fra selskapet	13
5	Etikkrådets vurdering	13
6	Tilrådning	14

1 Innledning

Etikkrådet for Statens pensjonsfond utland (SPU) har vurdert fondets investeringer i Tianjin Pharmaceutical Da Ren Tang Group Corp Ltd (Da Ren Tang)¹ opp mot retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra SPU (de etiske retningslinjene).²

Da Ren Tang, tidligere kjent som Tianjin Zhongxin Pharmaceutical Group Co Ltd, har virksomhet innen forskning, utvikling, produksjon og salg av tradisjonell kinesisk medisin. Selskapet er notert på børsene i Shanghai og Singapore.

Ved utgangen av 2023 eide SPU aksjer for vel 22 millioner kroner, tilsvarende en eierandel på 0,14 prosent i selskapet.

1.1 Hva rådet har tatt stilling til

Etikkrådets vurdering er rettet mot selskapets bruk av ingredienser basert på kroppsdeler fra truede dyrearter i produksjon av tradisjonell kinesisk medisin (såkalt *Traditional Chinese Medicine* (TCM)). Rådet har vurdert om det er en uakseptabel risiko for at selskapet gjennom denne virksomheten medvirker til eller er ansvarlig for alvorlig miljøskade etter § 4 bokstav e i de etiske retningslinjene.

I vurderinger av alvorlig miljøskade legger Etikkrådet blant annet vekt på om skaden er stor, om den medfører irreversible eller langsiktige virkninger, om den er et resultat av brudd på nasjonale lover eller internasjonale normer, og hva selskapet har gjort for å forhindre skade og hvilke tiltak som er gjennomført for å rette opp skade. Videre vurderer rådet risikoen for at selskapets praksis vil fortsette.

Denne tilrådommen gjelder tap av biologisk mangfold. *The International Union for Conservation of Nature* (IUCN) oppgir at rundt 28 prosent av alle arter de har vurdert, er truet, og at faren for utryddelse av arter akselererer.³ Etikkrådet baserer sin vurdering på FN-konvensjonen om biologisk mangfold og Kunming-Montreal naturavtalen fra 2022 som fastsetter internasjonale forpliktelser om bevaring av

¹ Issuer ID 223152

² Retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utland, <https://lovdata.no/dokument/INS/forskrift/2014-12-18-1793?q=retningslinjer+++pensjonsfond+++utland>

³ IUCN 2024. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2023-1. <https://www.iucnredlist.org>

naturmangfold.⁴ Etikkrådet legger særlig vekt på målene i naturavtalen om å stoppe menneskeskapt utryddelse av kjente truede arter innen 2030. Rådet legger også vekt på naturavtalens forventninger om at næringslivet og finansinstitusjoner skal bidra til å redusere tapet av biologisk mangfold, herunder at selskaper bør overvåke, vurdere, rapportere på og redusere de negative konsekvensene av virksomheten for biologisk mangfold. Videre baserer rådet seg også på konvensjonen om internasjonal handel med truede og sårbare arter (*Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES)*), spesielt vedlegg 1 til konvensjonen, som er en liste over hvilke arter som truet av utryddelse, og som det ikke er tillatt å drive internasjonal handel med.

Som i tidligere tilrådninger har rådet vurdert bruken av truede dyr i produksjonen av TCM.⁵ Truede dyr er arter som IUCN har vurdert som kritisk truet, truet eller sårbare.⁶

1.2 Kilder

Denne tilrådingen er basert på offentlig tilgjengelig informasjon, blant annet rapporter fra organisasjonen *the Environmental Investigation Agency (EIA)*.⁷

Kartleggingen av produkter som Da Ren Tang produserer, er basert på informasjon som er publisert på selskapets nettsider.

⁴ Konvensjonen om biologisk mangfold, <https://www.cbd.int/convention/> og Naturavtalen (Kunming-Montreal Global biodiversity framework), CBD/COP/15/L.25 18 December 2022, <https://www.cbd.int/doc/c/e6d3/cd1d/daf663719a03902a9b116c34/cop-15-l-25-en.pdf>

⁵ Se for eksempel Etikkrådets tilrådninger om å utelukke selskapene Yunnan Baiyao Group Co Ltd, China Traditional Medicine Holdings Co Ltd, China Grand Pharmaceutical and Healthcare Holdings Ltd, Tong Ren Tang Technologies Co Ltd og Beijing Tong Ren Tang Chinese Medicine Co Ltd fra SPU, <https://etikkradet.no/tilradninger/alvorlig-miljoskade-2/>

⁶ IUCN 2024. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2023-1.

⁷ Se f.eks. EIA 2023, Investing in Extinction, <https://eia-international.org/report/investing-in-extinction-how-the-global-financial-sector-profits-from-traditional-medicine-firms-using-threatened-species/>

2 Bakgrunn

2.1 Kort om selskapet

SPU er investert i Tianjin Pharmaceutical Da Ren Tang Group Corporation Ltd (China). Selskapets kinesiske navn er Jinyao Darentang Group Co Ltd.⁸

Da Ren Tangs virksomhet omfatter forskning, utvikling og produksjon av TCM. Virksomheten omfatter også salg av kinesisk urtemedisin, tradisjonell kinesisk patentmedisin,⁹ TCM- ingredienser og helseprodukter, apotekdrift.¹⁰ Selskapet driver også apoteker. Det har rundt 5 000 ansatte.

Da Ren Tang har 38 datterselskaper, blant andre selskapene Jinyao Darentang Group Co Ltd Longshunrong Pharmaceutical Factory, Tianjin Darentang Jingwanhong Pharmaceutical Co Ltd og Jinyao Darentang Group Co Ltd Darentang Pharmaceutical Factory som omtales i avsnitt 3.¹¹

2.2 Etterspørsel og handel med kroppsdeler av ville dyr som inngår i TCM

TCM omfatter mange typer behandlinger som akupunktur, massasje, bruk av urtemedisiner og medisiner som inneholder ingredienser basert på kroppsdeler fra ville dyr. Det globale markedet for TCM ble anslått til 200 milliarder USD i 2022 og er forventet å vokse til 445 milliarder i 2032.¹² Medisiner står for ca. 30-40 prosent

⁸ Selskapets nettside, <http://www.jydr.com.cn/>

⁹ Tradisjonell kinesisk patentmedisin er medisiner som er godkjent for kommersiell produksjon av kinesiske myndigheter.

¹⁰ Tianjin Pharmaceutical Da Re Tang Group Corp Ltd Sustainability Report 2022, <https://links.sgx.com/FileOpen/TJ%20DRT-Sustainability%20Report%202022.ashx?App=Announcement&FileID=760277>

¹¹ Da Ren Tan nettside, <http://www.jydr.com.cn/channels/2861.html>,

¹² Business Research Insights, Traditional Chinese Medicine Market Overview, 18.3.2024, <https://www.businessresearchinsights.com/market-reports/traditional-chinese-medicine-market-109485#:~:text=TRADITIONAL%20CHINESE%20MEDICINE%20MARKET%20REPORT%20OVERVIEW&text=The%20global%20traditional%20chinese%20medicine,7.45%25%20during%20the%20forecast%20period.>

av TCM-markedet.¹³ Selv om dyredeler utgjør en liten andel av de ingrediensene som brukes i TCM, er det antatt at den økende etterspørselen etter TCM vil bidra til tap av biologisk mangfold,¹⁴ og at dette for noen arter er den viktigste årsaken til at disse dyrene er truet av utryddelse.¹⁵ Flere av de artene som brukes i TCM, blant annet pangolin, leopard og tiger, har IUCN vurdert som truet.

På grunn av den økende etterspørselen er TCM også en drivkraft i den voksende illegale handelen med ville dyr.¹⁶ Mange av artene som brukes i produksjonen av TCM, står på listen i CITES' vedlegg 1, som betyr at handelen med disse artene er forbudt. Likevel fortsetter ulovlig jakt og handel med dyredeler og levende, fredede dyr ifølge UN Office on Drugs and Crime (UNODC). År for år beslaglegges det stadig større mengder. Fra 2014-2018 har det for eksempel vært en tidobling av beslaget av pangoliner fra ca. 13 900 i 2014 til nærmere 142 000 i 2018. Ifølge UNODC er det reelle omfanget av den ulovlige handelen sannsynligvis mye større enn beslagene

¹³ Daxue Consulting, Traditional Chinese medicine takes 30-40% of China's pharmaceutical market, 15.6.2020, <https://daxueconsulting.com/traditional-chinese-medicine-market/>

¹⁴ J. Still, Use of animal products in traditional Chinese medicine: environmental impact and health hazards, *Complementary Therapies in Medicine*, Volume 11, Issue 2, 2003, Pages 118-122, ISSN 0965-2299, [https://doi.org/10.1016/S0965-2299\(03\)00055-4](https://doi.org/10.1016/S0965-2299(03)00055-4).

¹⁵ The Global Environmental Reporting Collective, The Pangolin Reports <https://globalstory.pangolinreports.com/#lede>, Nowell, K. Implementation of Cites Decision 17.228: Review of Implementation of Resolution Conf. 12.5 (Rev. Cop17) on Conservation of and Trade in Tigers and other Appendix I Asian Big Cats. Report by Kristin Nowell, CAT and IUCN SSC Cat Specialist Group. With additional support from WWF, <https://cites.org/sites/default/files/eng/com/sc/70/E-SC70-51-A03.pdf>, EIA 2020, Smoke and Mirrors. China's complicity in the global illegal pangolin trade, <https://eia-international.org/wp-content/uploads/EIA-Report-Smoke-and-Mirrors-Spreads.pdf>

¹⁶ ADM Capital Foundation 2018, Trading in Extinction: The Dark Side of Hong Kong's Wildlife Trade. Hong Kong, <https://www.admcf.org/wp-content/uploads/2019/11/Trading-in-Extinction-The-Dark-Side-of-HKs-Wildlife-Trade-Report-EN.pdf> og Byard, R.W. Traditional medicines and species extinction: another side to forensic wildlife investigation. *Forensic Sci Med Pathol* **12**, 125–127 (2016). <https://doi.org/10.1007/s12024-016-9742-8>; C4Ads: <https://www.c4reports.org/tipping-the-scales> og UNODC World Wildlife Crime Report 2020, United Nations Office on Drugs and Crime, 2020, https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/wildlife/2020/World_Wildlife_Report_2020_9July.pdf

viser. Dyredeler blir solgt til TCM-produsenter, TCM-behandlere, apoteker og andre markedsaktører.¹⁸

2.3 Reguleringer av bruk av dyredeler i TCM produksjon

I Kina regulerer *The Wildlife Protection Law* (WPL) kommersiell bruk av truede dyr som naturlig finnes i landet.¹⁹ Loven fastsetter ulike fredningskategorier for innfødte ville dyrearter, der den strengeste kategorien er "*special state protection*". Arter som ikke finnes i Kina, men som er inkludert i CITES vedlegg 1 og 2, faller inn under "*special state protection*." WPLs artikkel 27 tillater salg, kjøp og bruk av fredede arter der det er nødvendig for "*scientific research, captive breeding, public exhibition or performances, heritage conservation or other special purposes*," som i praksis omfatter TCM.

Den 24. februar 2020 godkjente den faste komitéen til Kinas folkekongress et forbud mot handel med ville dyr. Det medførte at kommersiell oppdrett og handel av de fleste ville dyr til matformål ble forbudt, men forbudet gjaldt ikke tradisjonell medisin.²⁰

Kinesiske myndigheter etablerte i 2003 et sertifiserings- og merkesystem som regulerer kommersielle produsenter, blant annet farmasiselskapers bruk av nasjonalt fredede arter. *The China Wildlife Mark Centre* har ansvaret for å drifte systemet som er kjent som "*special marking*".²¹ Systemet ble opprettet for å sikre at bruken av ville dyr var lovlig og sporbar, og innebærer blant annet at hvert produkt som inneholder slike ingredienser, får en unik identifikasjonskode som produktet

UNODC, World Wildlife Crime Report 2020, United Nations Office on Drugs and Crime, 2020.

¹⁸ Se fotnote 16 og Standaert, M. 'This makes Chinese medicine look bad': TCM supporters condemn illegal wildlife trade, 26.5.2020, <https://www.theguardian.com/environment/2020/may/26/its-against-nature-illegal-wildlife-trade-casts-shadow-over-traditional-chinese-medicine-aoe>

¹⁹ En oversettelse av the Wildlife Protection Law og andre relevante reguleringer til engelsk finnes på nettsiden til The Environmental Investigation Agency (EIA), <https://eia-international.org/wildlife/saving-tigers/tiger-farming/chinas-wildlife-protection-law>

²⁰ Decisions of the Standing Committee of the National People's Congress relating to a total prohibition on illegal wildlife trade, eliminating the bad habit of excessive eating of wildlife, and effectively safeguarding the lives and health of the public. En engelsk versjon finnes på: <https://eia-international.org/wp-content/uploads/Decisions-of-the-Standing-Committee-of-the-National-People%E2%80%99s-Congress-24-February-2020.pdf>

²¹ EIA 2020, Smoke and Mirrors. China's complicity in the global illegal pangolin trade.

skal merkes med. Det har vært rapportert om misbruk av systemet, for eksempel at ett merke er brukt på ulike produkter og at merkingen er brukt til å hvitvaske produkter som er kjøpt ulovlig.²²

Kinesiske myndigheter har etablert lagre av kroppsdeler fra enkelte truede dyrearter. *The National Forestry and Grasslands Administration* og dets regionale etater gir tillatelser til farmasiselskaper til å kjøpe og bruke dyredeler fra disse lagrene. Farmasiselskaper kan også ha private lagre som de med myndighetenes tillatelse kan tilby til andre selskaper. Det er ikke publisert noe oppdatert informasjon om hvor store de offentlige lagrene er, hvor mye som er solgt til farmasiselskapene, eller hvor store farmasiselskapenes lagre er.²³ Det finnes heller ikke tilgjengelig informasjon om hvilke mengder som er brukt av industrien eller enkeltsselskaper for produksjon av medisiner. Det finnes derfor ikke noe grunnlag for å vurdere det enkelte selskapets forbruk av spesifikke dyrearter.

The National Medical Products Administration of China (NMPA) er ansvarlig for tilsyn med legemidler, inkludert legemiddelsikkerhet og lisensiering av legemidler.²⁴ Selskaper må søke om godkjenning fra NMPA for å produsere et legemiddel med en bestemt formulering. Hvert godkjenningsdokument representeres av et lisensnummer - en kode som består av bokstaven Z og åtte tall - som trykkes på produktemballasjen.

2.4 Kort om truede arter som inngår i selskapets produksjon av TCM

Etikkrådets undersøkelser viser at Da Ren Tang bruker ingredienser der kroppsdeler fra pangolin, leopard og moskushjort inngår.

Pangolin

Det finnes åtte pangolinarter som har sine naturlige leveområder i Asia eller Afrika. Den kinesiske pangolinen (*Manis pentadactyla*), sunda-pangolinen (*Manis javanica*) og den indiske pangolinen (*Manis crassicaudata*) fikk et sterkere vern og ble fredet i Kina i 2020 (*special state protection*).²⁵ De to førstnevnte er ifølge IUCN kritisk truet,

²² EIA 2013, Hidden in Plain Sight. China's clandestine Tiger Trade, <https://eia-international.org/wp-content/uploads/EIA-Hidden-in-Plain-Sight-med-res1.pdf>

²³ Se fotnote 21.

²⁴ National Medical Products Association, <https://english.nmpa.gov.cn/index.html>

²⁵ National Forestry and Grasslands Administration 2020, <http://www.forestry.gov.cn/main/3095/20200608/170847961137579.html>

mens den indiske pangolin er truet. Én afrikansk art er klassifisert som truet (*Phataginus tricuspis*), mens de øvrige er vurdert som sårbare. Overbeskatning er hovedårsaken til bestandsnedgangen hos disse artene. Internasjonal handel med pangoliner har vært forbudt siden 2017 da alle de åtte artene ble oppført i CITES vedlegg 1.

I 2020 fjernet kinesiske myndigheter pangolinskjell (fra kinesisk pangolin) fra listen over viktige ingredienser i TCM i den siste utgaven av *Pharmacopoeia*. Pangolinskjell brukt i produksjon av patentmedisin er imidlertid fortsatt tillatt.²⁶

Myndighetene annonserte i 2007 at farmasiselskapenes bruk av pangolinskjell skulle reguleres gjennom sertifiserings- og merkesystemet *special marking* (se avsnitt 2.3).²⁷ Det innebærer at godkjente sykehus og farmasiselskaper tillates å kjøpe rå pangolinskjell fra et av myndighetens lagre. Farmasiselskapene kan videre produsere og selge TCM-produkter som inneholder pangolinskjell, og som er registrert og merket i henhold til *the special marking system*. Det er rapportert om at skjell som ikke er sertifisert eller merket, blir solgt ulovlig i Kina.²⁸

Mellom 2009-2016 er det anslått at myndighetene i gjennomsnitt delte ut 26 tonn pangolinskjell per år.²⁹ Størrelsen på myndighetenes lagre er ikke kjent og heller ikke hvor pangolinene opprinnelig kommer fra. Det har siden 2015 ikke vært publisert informasjon om uttak fra lagrene.

UNODC rapporterer om en omfattende ulovlig handel med pangoliner og pangolinskjell som har vokst betydelig i de senere år. Siden 2016 har stort sett alle beslag vært pangolinskjell.³⁰ Fra januar 2019 til september 2023 var det globale

²⁶ EIA 2020, Smoke and Mirrors. Åtte formuleringer for patent medisiner foreskriver pangolinskjell som ingrediens i 2020 utgaven av *Pharmacopoeia*. of the People's Republic of China.

²⁷ State Forestry Administration, Ministry of Health, SAIC, China Food and Drug Administration and the National Administration of Traditional Chinese Medicine. 2007. 关于加强赛加羚羊、穿山甲、稀有蛇类资源保护和规范其产品入药管理的通知, <http://www.trafficchina.org/node/66>

²⁸ Challender, D. and Waterman, C., Implementation of CITES Decisions 17.239b) and 17.240 on pangolins (*Manis spp.*), IUCN, 2017, [E-SC69-57-A.pdf \(cites.org\)](#) og EIA 2020, Smoke and Mirrors

²⁹ Se fotnote 28.

³⁰ UNODC 2020, World Wildlife Crime Report 2020, United Nations Office on Drugs and Crime.

beslaget av pangolinskjell rundt 190 tonn.³¹ Den asiatiske etterspørselen dekkes nå med ulovlig innførsel fra Afrika, som i hovedsak går til det kinesiske markedet. UNODC skriver også at "*Before the Appendix I listing [refererer til CITES i 2017], the amount of pangolins seized was much larger than the legal trade, implying that the industries where pangolins are used have long drawn on illegal sources.*"³² En studie av etterspørselen etter pangolinprodukter til medisinsk bruk i Kina konkluderer med at "*quantities of products traded by permitted legal sellers are estimated to greatly exceed the supply capacity of legal sources.*"³³

Leopard

Dyredeler fra leopard som brukes i TCM, kan stamme fra leopardartene leopard (*Panthera pardus*), snøleopard (*Panthera uncia*), og treleopard (*Neofelis nebulosa* og *N. diardi*). Alle er vurdert som sårbare på IUCNs rødliste og står også på CITES vedlegg 1-listen. Med unntak av *N. diardi* er alle artene naturlig hjemmehørende i Kina og fredet (*special state protection*).

Ulovlig jakt og handel med dyredeler er trusler mot bestandene av leoparder, ifølge IUCN.³⁴ Siden 2000 er det beslaglagt nærmere 5 400 asiatiske leoparder. Undersøkelser som er gjennomført for CITES, viser økende ulovlig innførsel fra Afrika for å møte den asiatiske etterspørselen.³⁵ I 1993 forbød myndighetene i Kina bruk av dyredeler fra tigre i TCM, men dyredeler fra leopard ble tillatt som erstatning, noe som har bidratt til å øke etterspørselen etter leoparder. Ifølge kinesiske myndigheter kan farmasiselskaper bare bruke eksisterende lagre av leopardbein.³⁶ Mengdene og opprinnelsen til lagrene er ikke offentlig kjent.

³¹ EIA 2023, Recommendations for the 77th meeting of the CITES Standing Committee, <https://eia-international.org/wp-content/uploads/2023-EIA-recommendations-SC77-Standing-Committee.pdf>

³² Se fotnote 30, s. 66.

³³ Wang Y, Turvey ST, Leader-Williams N (2023) The scale of the problem: understanding the demand for medicinal pangolin products in China. *Nature Conservation* 52: 47-61, <https://doi.org/10.3897/natureconservation.52.95916>

³⁴ Se trusselvurderinger av de enkelte leopardartene på www.iucnredlist.org

³⁵ Nowell, K. Implementation of Cites Decision 17.228: Review of Implementation of Resolution Conf. 12.5 (Rev. Cop17) on Conservation of and Trade in Tigers and other Appendix I Asian Big Cats. Report by Kristin Nowell, CAT and IUCN SSC Cat Specialist Group. With additional support from WWF.

³⁶ CITES CoP14 Doc. 52 Annex 1. Report on Implementing Resolution Conf. 12.5 of CITES from the CITES Management Authority, People's Republic of China,

Moskushjort

Moskushjort lever i skog- og fjellområder i Kina og andre deler av Asia. Alle de sju artene er av IUCN vurderte som sårbare eller truet. Tre er omtalt i *the Pharmacopoeia* - sibirsk moskushjort (*Moschus moschiferus*, sårbar), kinesisk skogsmoskus (*Moschus berezovskii*, truet) og fjellmoskus (*Moschus chrysogaster*, truet)). Hanndyrenes moskuskjertel er en kilde til "musk" som er en ingrediens i TCM-produkter. Moskushjorten er inkludert i CITES vedlegg 1 og 2, avhengig av geografisk opprinnelse,³⁷ og er fredet i Kina. Ulovlig jakt som drives av etterspørselen etter musk, oppgis å være trussel mot bestandene.³⁸

Etterspørselen etter musk dekkes til en viss grad av syntetisk musk (som er en godkjent erstatning for naturlig musk i TCM-produkter) og naturlig musk fra oppdrettsdyr. Det er lite informasjon om hvilke mengder dette utgjør. Det er anslått at det i 2017 var rundt 20 000 moskushjort i fangenskap i Kina hvor det produseres rundt 150 kg musk per år.³⁹ Det er heller ingen oppdatert informasjon om forbruk av musk i TCM-industrien. I eldre artikler er forbruket anslått til å være mellom 1000 og 2000 kg per år.⁴⁰

Det finnes lite informasjon om omfanget av den ulovlige handelen med musk, men rapporter viser at beslag av musk ofte forekommer sammen med beslag av andre dyreprodukter.⁴¹

<https://www.cites.org/sites/default/files/common/cop/14/doc/E14-52A01.pdf>; CITES CoP18 Doc.71.1 Annex 5

³⁷ Vedlegg 1 omfatter bestander i Afghanistan, Bhutan, India, Myanmar, Nepal og Pakistan; bestander i andre land omfattes av vedlegg 2.

³⁸ Se IUCNs trusselvurderinger av de enkelte moskusartene, f.eks. Nyambayar, B., Mix, H. & Tsytulina, K. 2015. *Moschus moschiferus*. *The IUCN Red List of Threatened Species* 2015: e.T13897A61977573. <https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2015-2.RLTS.T13897A61977573.en>.

³⁹ Xinhua Net, Across China: Musk deer breeding brings poverty relief, 22.11.2018, http://www.xinhuanet.com/english/2018-11/22/c_137622756.htm

⁴⁰ Parry-Jones, R. and Wu, J.Y. (2001). Musk deer farming as a conservation tool in China. TRAFFIC East Asia. <https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/Traf-089.pdf> s.7.

⁴¹ Paudel, PK, Acharya, KP, Baral, HS, Heinen, JT, Jnawali, SR. Trends, patterns, and networks of illicit wildlife trade in Nepal: A national synthesis. *Conservation Science and Practice*. 2020;e247. <https://doi.org/10.1111/csp2.247>

3 Etikkrådets undersøkelser

Det fremgår av selskapets nettsider at Da Ren Tang selv og gjennom sine datterselskaper, blant andre Jinyao Darentang Group Co Ltd Longshunrong Pharmaceutical Factory,⁴² Tianjin Darentang Jingwanhong Pharmaceutical Co Ltd⁴³ og Jinyao Darentang Group Co Ltd Darentang Pharmaceutical Factory⁴⁴ produserer en rekke produkter som inneholder ingredienser basert på kroppsdeler fra truede dyrearter, se tabell 1.⁴⁵

For produktet der naturlig musk er en ingrediens, opplyser selskapet ikke om denne stammer fra oppdrettsdyr eller vill moskushjort.

Tabell 1: Oversikt over Da Ren Tang-produkter som inneholder ingredienser basert på kroppsdeler fra truede dyr.

Selskap	Produkter som inneholder ingredienser basert på kroppsdeler fra:		
	Pangolin	Leopard	Moskushjort

⁴² Jinyao Darentang Group Co Ltd Longshunrong Pharmaceutical Factory, <http://lsr.com.cn/index>

⁴³ Tianjin Darentang Jingwanhong Pharmaceutical Co Ltd, <https://www.jing-wan-hong.com/index.html>

⁴⁴ Jinyao Darentang Group Co Ltd Darentang Pharmaceutical Factory <https://www.darentang.com.cn/index.html>

⁴⁵ Selskapet markedsfører også mange produkter som inneholder substanser basert på horn fra saiga-antilopen, se f.eks. produktet 清肺消炎丸 (Qingfei Xiaoyan Wan), <https://www.darentang.com.cn/zchn/product/detail/67.html>. Saigaantilopen (*Saiga tatarica*), eller saiga, hører naturlig hjemme på steppene i Sentral-Asia,⁴⁵ og har vært klassifisert som kritisk truet. Etter en ny vurdering i 2023, klassifiserte IUCN arten som nær truet. Den er inkludert i CITES vedlegg 2.⁴⁵ Produktene er derfor ikke videre omtalt i denne tilrådingen.

Jinyao Darentang Group Co Ltd Longshunrong Pharmaceutical Factory ⁴⁶	通络生乳糖浆 (Tongluo Sheng Ru Tang Jiang) ⁴⁷		
Tianjin Darentang Jingwanhong Pharmaceutical Co Ltd ⁴⁸	京万红痔疮膏 (Jing Wan Hong Zhi Chuang Gao) ⁴⁹		
Jinyao Darentang Group Co Ltd Darentang Pharmaceutical Factory ⁵⁰	风湿关节炎丸 (Fengshi Guanjie Yan Wan) ⁵¹	大活络丸 (Da Huoluo Wan) ⁵²	牛黄清心丸 (局方) (Niuhuang Qingxin Wan (Prescription)) ⁵³
Da Ren Tang ⁵⁴		海马补肾丸 (Haima Bushen Wan) ⁵⁵	

På selskapenes nettsider er alle produktene beskrevet, herunder også hvilke ingredienser som inngår i produktet. Nedenfor er informasjon for produktet *Jing Wan Hong Zhi Chuang Gao* (京万红痔疮膏) som Da Ren Tangs datterselskap, Tianjin Darentang Jingwanhong Pharmaceutical Co Ltd, markedsfører, vist som eksempel

⁴⁶ <http://lsr.com.cn/index>

⁴⁷ <http://lsr.com.cn/product/detail/3>.

⁴⁸ <https://www.jing-wan-hong.com/index.html> <https://www.jing-wan-hong.com/index.html>

⁴⁹ <https://www.jing-wan-hong.com/contents/64/790.html>

⁵⁰ <https://www.darentang.com.cn/index.html>

⁵¹ <https://www.darentang.com.cn/zhcn/product/detail/85.html>

⁵² <https://www.darentang.com.cn/zhcn/product/detail/78.html>

⁵³ <https://www.darentang.com.cn/zhcn/product/detail/76.html>

⁵⁴ <http://www.jydr.com.cn/>

⁵⁵ <http://www.jydr.com.cn/contents/2869/7820.html>

(Figur 1).⁵⁶ Tilsvarende informasjon finnes for de øvrige produktene som er omtalt i tilrådingen.

Jing Wan Hong Zhi Chuang Gao - Produkt som inneholder pangolin som Tianjin Darentang Jingwanhong Pharmaceutical Co Ltd markedsfører

Beskrivelse av produktet på selskapets nettside <https://www.jing-wan-hong.com/contents/64/790.html>. Tegn i den grønne sirkelen betyr ingredienser. Tegn i den røde sirkelen betyr pangolin. Tegn i den blå sirkelen viser at produktet er godkjent av NMPA og har NMPA nummer Z120346

京万红®

ENGLISH 中华老字号

首页 京万红文化 品牌寓意 新闻中心 产品展示 党群天地 客户服务 信息公示 招贤纳士

此页面上的内容需要较新版本的 Adobe Flash Player.

特色药品

- 京万红软膏
- 癩根胶囊
- 益肾液
- 风湿液
- 京万红痔疮膏

产品名录

- 皮肤用药
- 风湿骨病用药
- 补益类用药
- 感冒用药
- 肠胃用药
- 脑血管用药
- 呼吸咽喉用药
- 妇科用药
- 儿科用药
- 其他类用药
- 大健康系列产品

京万红痔疮膏

成分 地黄、穿山甲、木瓜、川芎、白芷、棕榈、血余炭、地榆、赤芍、土鳖虫、大黄、黄芩、当归、五倍子、桃仁、苦参、黄柏、胡黄连、白藜、木鳖子、黄连、罂粟壳、苍术、栀子、乌梅、半边莲、红花、槐米、金银花、紫草、血竭、乳香、没药、槐角、雷丸、刺猬皮、冰片。

功能主治 清热解毒、化瘀止痛、收敛止血。用于初期内痔、肛裂、肛周炎、混合痔等。

用法用量 外敷。便后洗净, 将膏挤入肛门内。一日1次。

规格 每支装10g,15g

其他信息 临床研究 作用机理研究 用药指导 学术文献检索 学术研究动态

【不良反应】监测数据显示, 本品有罕见的瘙痒、局部红肿、皮疹的不良反。

【禁忌】对本品及所含成份过敏者禁用。

【注意事项】运动员慎用。

【贮藏】置阴凉处。

【包装】聚乙烯/铝/聚乙烯复合药用软管, 每盒装1支。

【有效期】36个月

【执行标准】WS3-B-3855-98

【批准文号】国药准字Z12020346

乐家老铺沽上药酒正坊

文化展示馆

Figur 1: Skjerm bilde av produktet Jing Wan Hong Zhi Chuang Gao som inneholder pangolin og som Tianjin Darentang Jingwanhong Pharmaceutical Co Ltd markedsfører på sin nettside

⁵⁶ <https://www.jing-wan-hong.com/contents/64/790.html>

4 Informasjon fra selskapet

Etikkrådet har bedt Da Ren Tang om informasjon om selskapets bruk av truede dyrearter i produksjon av TCM. Selskapet har ikke svart. Det har heller ikke kommentert på utkast til tilrådning.

Da Ren Tang har ikke publisert noe informasjon om selskapets bruk av truede dyrearter i produksjonen av medisiner, verken på sine nettsider eller års- og bærekraftsrapporter.

5 Etikkrådets vurdering

På bakgrunn av tilgjengelig informasjon har rådet vurdert om det er en uakseptabel risiko for at Da Ren Tang medvirker til alvorlig miljøskade gjennom sin bruk av truede dyrearter i produksjonen av tradisjonell kinesisk medisin.

Etikkrådet baserer sin vurdering på Naturavtalens mål om å stanse utryddelsen av kjente truede arter som følge av menneskelig aktivitet innen 2030 og forventningene om at selskaper skal bidra til å stanse tap av biologisk mangfold. Rådet vektlegger at tap av arter er irreversibelt og kan ha vidtrekkende konsekvenser for andre arter, økosystemer og livsgrunnlag til lokalsamfunn. Risikoen for tap av arter har vært sentral i andre av rådets tilrådninger som omhandler biologisk mangfold og alvorlig miljøskade.

I denne saken legger rådet vekt på rapportene fra FN-organisasjoner og andre anerkjente internasjonale organisasjoner som belyser hvordan bruk av truede dyrearter i TCM-produkter øker risikoen for at disse artene blir utryddet, og at den økende etterspørselen etter TCM er ansett for å medvirke til den ulovlige internasjonale handelen med noen av disse dyrene.

Rådets undersøkelser har vist at Da Ren Tang produserer flere produkter som inneholder ingredienser der kroppsdeler av pangolin, leopard og moskushjort inngår. Alle disse artene er truet av global utryddelse. Selv om selskapet ikke har svart på rådets henvendelser, viser informasjon på selskapets nettsider at flere datterselskaper produserer medisiner som inneholder disse ingrediensene.

Da Ren Tang gir ingen informasjon om selskapets bruk av dyredeler, hvor de er blitt kjøpt eller hvor de opprinnelig kommer fra. Sett i lys av den omfattende ulovlige jakten og handelen med disse dyrene og den manglende gjennomsiktigheten i selskapets praksis, er det etter rådets oppfatning en uakseptabel risiko for at selskapets bruk av truede dyr kan stamme fra ulovlige kilder.

Mangelen på informasjon gjør det ikke mulig for rådet å kvantifisere selskapets bidrag til miljøskade. Når det verken er kjent hvor mye selskapet bruker av truede arter, hvor dyredelene opprinnelig kommer fra, hvilke lagre av dyredeler som

finnes og hvordan de eventuelt fylles opp, mener rådet at spørsmålet om selskapets medvirkning må dreie seg om hvorvidt kroppsdeler fra truede dyrearter inngår i selskapets produksjon eller ikke. Når virksomheten i seg selv utgjør en risiko for at arter blir utryddet, er det også en risiko for at selskapet medvirker til utarming av naturmangfoldet og alvorlig miljøskade.

Da Ren Tang har ikke offentliggjort noen konkret målsetting om å slutte å bruke truede arter i sin produksjon av TCM. Rådet anser derfor at risikoen for at selskapet fortsatt vil medvirke til alvorlig miljøskade som uakseptabel.

6 Tilråding

Etikkrådet anbefaler at selskapet Tianjin Pharmaceutical Da Ren Tang Group Corp Ltd utelukkes fra Statens pensjonsfond utland etter miljøkriteriet i de etiske retningslinjene.

Svein Richard
Brandtzæg
Leder (Sign.)

Cecilie
Hellestveit
(Sign.)

Vigdis
Vandvik
(Sign.)

Egil Matsen
(Sign.)

Siv Helen Rygh
Torstensen
(Sign.)